

Komunikační prostor Školská 28

Školská 28, Praha 1

tel. 222 966 974

skolska28@skolska28.cz

www.skolska28.cz

otevřeno: středa až pátek 13 – 18 h, úterý 13-19 h

V nepřítomnosti Patricia Bentancur

13. 11. → 03. 12. 2015

Kurátorka: Clio E. Bugel

Zahájení: čtvrtek 12. 11. od 18 hodin

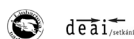
Podle zákona nesmí být ve většině států nikdo souzen v nepřítomnosti. Také se říká, že mlčení znamená souhlas. To znamená, že soud nesmí probíhat v nepřítomnosti obžalovaného, protože by se nemohl hájit. Ve skutečnosti ovšem všechno, co si myslíme o lidech, aniž bychom jim dali možnost se k tomu vyjádřit, je subjektivní a do určité míry povrchní. Posuzujeme lidi na základě toho, co vidíme. Podle toho co vyvozujeme z toho, co vidíme, a toho, co víme, nebo jsme se dozvěděli za jiných okolností a na základě předchozí zkušenosti. Zkušenosti, která je třeba podobná, ale nevyhnutelně odlišná. Chceme-li opravdu jiného člověka poznat, musíme s ním rozmlouvat a přiblížit se k němu. A k tomu je třeba se vzdát čisté subjektivity, zbavit se na chvíli našich jistot, úsudků a předsudků. Výstava *V nepřítomnosti* je právě o takových míněních, stereotypch a osobních rozporech, které mají rezonanci i ve společenské sféře.

Patricia Bentancur tematizuje ve své práci obavy, které jsou zdánlivě velice osobní, dokonce banální. Její přístup není ani zatěžkaný, ani nezávazný a formálně se může její práce vlastně zdát příliš úhledná a estetizující. Fotografie i videa jsou formálně bezchybná - ručně tkaná hedvábná plátna jsou pojednaná zlatem na bavlněném papíru. Také objekty zhotovené z lidských vlasů a bronzových a zlatých vláken působí přitažlivě, a vzhledem ke své zjevné a obsesivní spojitosti s estetickým velmi precizně. Proto výstava *V nepřítomnosti* vyžaduje od diváka dostatek času a trpělivosti. Objekty a obrazy aspirují na vizuální vnější dokonalost, ale opakuje se zde řada motivů banalit, situací a každodenních jevů, které v okamžiku, kdy jsou vytrženy ze zažitého kontextu, ztrácejí nádech triviálnosti a nesou intenzivní symbolický náboj a silnou společnou souvstažnost.

Dobrym příkladem je objekt "stůl s ulomenou nohou", přivázanou zlatým vláknem. Z jedné strany jde o obyčejný, všední předmět. Stůl je sice tuctový, ale jako by prošel proměnou svého významu. Ztratil užitnost, protože čtyři nohy jsou nezbytnou podmínkou jeho stability. Nestabilita, kvůli které se stal neužitečným, jej činí „zvláštním“, ruší jeho existenci "stolu s ulomenou nohou". Stůl, proměněný tímto způsobem do něčeho jedinečného, otvírá otázky, jak se jeho "emotivní afektivita" může stát podnětem k uvažování o pečlivém a zároveň absurdním aktu jeho "opravení".

Rčení „tak to nějak sdrátuj“ není v Uruguayi nijak populární. Symbolizuje určitou kulturu, společenskou třídu, od které se jiná třída chce odlišit. Fráze „tak to nějak sdrátuj“ se stala metaforou pro lenost, nedostatek ctížádosti odborné přípravy a vzdělání, zkrátka průměrnosti. Výraz se ve vášnivých diskusích dokonce používá k vysvětlení zaostalosti Uruguaye v porovnání s ostatními průmyslově rozvinutějšími a hlavně mocnějšími zeměmi na základě fiktivní představy, že tam jinde se *nic* nedrátuje.

U Bentancur a jejího stolu jako uměleckého díla nedošlo k opravdové „opravě“ ulomené nohy. I když byla provizorně přidráťována, nestalo se tak pomocí obyčejného, "demokratického" provazu, ale pomocí zlatého vlákna. Jakoby ušlechtilost

takového zásahu ve skutečnosti mohla vrátit ledabyle provedené opravě určitý status. Zvolené řešení je nesmyslné, protože přivázat ulomenou nohu od stolu zlatou nitkou evidentně nenavrátí stolu jeho funkčnost; Takže se noha stala historickým objektem, zbaveným své původní funkce. Proměnila se definitivně ve výstavní exponát - v (absurdní) *objet d'art*.

Výstava *V nepřítomnosti* také používá stereotypy lásky, zejména milostných potřeb žen viděných z perspektivy maximálně sexistického a zakořeněného výlučného postavení. Perspektivy, kterou jsou nahlíženy jako křehké, rozporuplné a nevypočitatelné bytosti. Dobrým příkladem v tomto ohledu je seznam v díle „Věci, které musíš udělat, abych byla šťastná“. Autorka zde nabízí vyčerpávající výčet absurdních, dětinských a neurotických nároků, které ženy mohou vznášet vůči mužům a jejichž platnost je narušena pomocí vžitého byrokratického způsobu: velkými písmeny je přes celý drobně tištěný text napsáno „MILUJ MĚ“.

Na videu „bez názvu“ vidíme dvě dívky, vlastně pouze jejich stíny, jak hrají tleskanou a zpívají přitom andělskými hlasy a tisíce způsoby o lásce a nenávisti, způsobené láskou a nenávistí. Video působí ve stejném kódu: dívky říkají, že milují způsob, jakým nenávidí a nenávidí způsob, jakým milují, a jiné variace na stejnou frázi, pronášené s dětinským, poloneutralním tónem, kterými děti zpívají písničky v jazyku, který neznají. Tak jako ve hře bez významu nebo jakoby se bezděčně učily „být ženou“ takovým způsobem, že opakují a přijímají stereotyp hysterické ženy, která neví, co chce, a žije silnými emocemi lásky i nenávisti zároveň.

Zářný příklad banalit a stereotypů připisovaných ženám je také bronzová replika vidlicové kosti a fotografie nazvaná *Konverzace*. V případě forkuly - kuřecí kosti ve tvaru podkovy rozlomené vedví, užívané jako předmět hry naznačující komu ze dvou hráčů se vyplní přání - jde o další pozapomenutou pověru, která se nedávno jako módní výstřelek objevila v prostředí filmových celebrit. Filmové stars kůstku používají jako pozlacený amulet připevněný k jejím náhrdelníkům, náramkům a náušnicím. Vyvrcholení postmoderního klíše.

Konverzace zachycuje hru oblíbenou mezi chlapci a děvčaty někdy před třiceti lety, v době kdy dráty měly ještě pro komunikaci na dálku zásadní význam.

Člověka může znovu napadnout nesmyslný seznam těch nejvíce překonaných – a přesto stále živých – forem, které patriarchát považuje za charakteristické femininní rysy: pověřivost, zvědavost nebo míchání se do cizích záležitostí. Zajímavé je, že v patriarchální verzi takové „nedostatky“, jako je fetišismus a špehování, zasahování do soukromí a jiné zlozvyky nejsou považovány za maskulinní.

Výstava *V nepřítomnosti* není stále dokončena. Soubor prací na této výstavě se postupem času zmnohonásobil, přetvořil a přeformuloval, ale zůstává variacemi na stejné téma. V každé nové fázi, na každém novém místě získává výstava *V nepřítomnosti* nové významové kontexty. A přestože Bentancur nekoncepčuje svoji práci jako genderově pojatou výstavu – ve skutečnosti takovou nálepkou odmítá – významná část zdůrazňuje femininní stereotypy. Těmi v nepřítomnosti nastiňuje také komplementární a maskulinní stereotypy, logicky potřebné ke konstrukci struktury stereotypu. Ale jakékoliv upřednostňování estetiky obrazu a banality objektů výstava ve skutečnosti s taktem a subtilně popírá.

Clio E. Bugel

Patricia Bentancur (žije a pracuje v Montevideu v Uruguayi) je umělkyně a kurátorka, studovala Fakultu architektury v Montevideu, Vysokou školu architektury v Madridu a New York University. V rámci výzkumného Fulbrightova akademického programu se specializovala na architekturu a současné umění a prováděla výzkum v Guggenheim Museum, Media Arts Center a New Museum of Contemporary Art v New Yorku. Jako umělkyně působila v Atlantic Center for the Arts / ACA-USA. Často vystavuje, mimo jiné na Southern Latitude - Film Makers Cooperative, New York, byla vybrána k účasti na FIVA_Festival Internacional de video Arte_Argentina a Festival Internacional de Cine eXperimental-DOBRA (Rio de Janeiro) v Brazílii; the Jordan National Gallery (Amman); the Cervantes Institute (Berlín); Matadero (Madrid); Rostrum (Malmö); the Museum of Modern Art (Bogota); Dello Scompiglio (Lucca); MUVIM/the Image Museum (Valencia); Tegen2 (Stockholm); the Arts Centre (Seville); the Contemporary Culture Centre, CCCB, the Museum of Contemporary Art, MACBA a Caixa Forum (Barcelona), a the Wilfredo Lam Centre (Cuba). Byla pozvána do biennale: Mercosur; New Media (Chile); Havana (Cuba); Ibero-American (Mexico); Belfort (France); JAFRE (Spain); Electronic Arts (France), a the New Media Biennial (Peru).

Výstava Patricie Bentancur v Čechách je podpořena Ministerstvem kultury Uruguaye (Fondos Concursables, MEC).

Pobyt umělkyně v Čechách je podpořen nadací Agosto Foundation.